

[Poul Nielsen.]

Endelig vil jeg gerne pege på spørgsmålet om forpagterne. Jeg tror, at hvor der er tale om en forpagtningskontrakt afsluttet over en længere årrække, må man undersøge muligheden for, at der også kan ydes driftstilskud til sådanne forpagtere. Jeg vil gerne sige, at det ikke er afgørende, at disse ændringer sker nu, men jeg vil dog henstille, at man, når loven tages op til næste år, ser på disse forhold.

I øvrigt kan jeg tilsige mit partis tilslutning til lovforslagets gennemførelse.

Jens Chr. Christensen: De forskellige foranstaltninger, regering og folketing gennem årene har gennemført for landbrugserhvervet, har som bekendt i første række gået ud på at hjælpe erhvervet til at klare dagen og vejen rent økonomisk. Men det har jo været sådan, at produktion og omsætning af fødevarer på verdensmarkedet ikke til dato har fundet sit rigtige leje, og derfor har den lovgivning, vi har haft, selvfølgelig måttet bygge på de forhold, vi kender. De midler, der gennem årene har været stillet til rådighed, har vel aldrig været helt tilstrækkelige til at dække landbrugets naturlige ønsker og forhåbninger, og når erhvervet alligevel er kommet nogenlunde tåleligt igennem disse år, skyldes det først og fremmest den indsats, den enkelte landbofamilie har præsteret; det gælder såvel manden som konen, og det gælder ofte børn helt ned til 6-7 års alderen.

Det piner nok mange landbofamilier, at deres arbejdsindsats skal være betydelig større end andres, for at de kan klare de økonomiske forhold, men selv om økonomien piner, tror jeg, det for den enkelte egentlig nærmest kun er for lidet at regne i forhold til den kendsgerning, som vi bønder må se i øjnene, at erhvervet er på vej til at blive et gammeldanskerhverv. Ungdommen flygter fra landbruget; den årlige tilgang af unge er nu under 1.000. Undersøgelser foretaget i flere af vore kommuner viser, at kun hvert fjerde landbohjem har en søn eller datter, der vil fortsætte forældrenes gerning.

Det er forståeligt, at den tilgang fra andre erhvervsgrupper, som man i nogen grad har regnet med, stort set kun kommer fra dem, der ønsker landbruget som et lyst- eller

bierhverv. De økonomiske forhold i landbruget har ikke opmuntret andre erhvervs unge til at gå ind i landbrugserhvervet. Jeg finder derfor, det er rigtigt, at man i de allerseneste år gennem lovgivningen har stillet midler til rådighed for ny- og forholdsvis nyetablerede. Nærværende lovforslag har samme sigte, og det er endda med godt og vel en fordobling af midlerne i forhold til den nugældende lov. Efter lovforslaget stilles der i alt 12 mill. kr. til rådighed til formålet for 1969-70. Jeg kan anbefale lovforslaget også med ændringerne under nr. 3, hvorefter tilskud ydes med en fast procent. Man vil kunne få tilskuddet udbetalt tidligere, og man ved, hvad tilskuddet er.

Men jeg vil gerne føje til, at denne lovs formål: at hjælpe de unge nyetablerede i landbrugserhvervet, samtidig skulle medvirke til at animere flere unge til at tage en gerning op inden for erhvervet. Jeg tror, det er nødvendigt, hvis vi ikke i løbet af ganske få år skal se dansk landbrug samlet på ganske få hænder, at der stilles andre og større midler til rådighed. Her er et område, hvor jeg tror det havde været rigtigt, om man enten i form af direkte tilskud eller under en anden form kunne have stillet flere midler til rådighed.

Lovforslaget er som bekendt 1-årigt, og også her synes jeg, man har grund til at sætte sin lid til det tidligere på dagen omtalte ekspertudvalg. Jeg håber, at dette ekspertudvalg i sine overvejelser må have opmærksomheden henvendt netop på hele dette problem. Efter mit skøn er ungdommens flugt fra landbruget uhyre forståelig, men det haster med at finde veje, der begrænser denne flugt. Jeg håber, dette lille lovforslag, når det gennemføres, vil medvirke til at begrænse flugten, men jeg håber også, at man senere vil blive i stand til at finde bedre udveje.

Asgar Jørgensen: Det forslag, der er til behandling her, indeholder ændringer til loven fra 1967. Alle disse ændringer mener vi fra det radikale venstres side vil gøre loven bedre. Hvad angår udlånsvirksomheden bliver der adgang til dispensation, så landbrugsministeren får en mere elastisk ordning. Tilskuddet vil også få en bedre form; det foreslås ydet med en fast procent og pengene